

NØVN

Thomas Michael Smith

Nøkur orð um ein vin

Ymsastaðni í Føroyum standa, stundum nær vegnum, stundum longur uppi í fjøllunum, nøkur smá hús, sum fyrr vóru reyð og kanska eru tað enn. Telefonverkið eigur hesi húsini. Tá ið tey verða nevnd her, er tað tí at mín góði vinur Thomas Michael Smith í 70- og 80-árunum hevði ábyrgd av at mála hesi húsini. Undirritaði hevði ta stóru gleði í styttri tíðarskeið at ganga honum til handa í hesum arbeiði. Málaraararikið er sum kunnugt eitt eitt fak, og vinur mín var lærumeistarin, ið veitti mær hylling á hesum kynstri.

Sum uppgávan formaði seg, var hon arbeiði, útferð og náttúrugleði í einum. Eitt av hesum húsnum stóð ovarlaga sunnan fyri Sørvág, eitt annað millum Funning og Gjógv og eitt á einum tindi vestan fyri Vestmanna. Spyr meg ikki um nøvnini á hesum støðum og fjøllum. Arbeiðið varð gjørt á sumri, og altíð var ein góðveðursdagur valdur til hesar ferðir. Vit settu bilin, fatlaðu tað neyðuga tilfarið upp á okkum, máling, penslar, mat og drekka, og hildu so leiðina niðan í fjøllini. Vinur mín var róligur av lyndi, vit fóru so liðandi til verka, onki varð gjørt í bráðskundi. Fyrst skuldi skavast, plettast ella grundast, seinni varð so húsið latið í tað fina, nýggja reyða plaggið.

Sum vit arbeiddu, í einbýli at kalla, meðan sólin skygdi á Vestmannasund ella Funningsfjørður fekk ein at murra Hans Andriasar

“Tá ið teir sóu landið”, fór náttúran at tala til okkara. Spógvi, lógv, mýrisnípa, ein tutlandi áarløkur, skróv í grasi. Samstundis tók prátið seg upp, og sama gjørdi hvat evnið var, so gav persónleikin hjá vini mínum samrøðuni eitt serligt virði. Ringt er at lýsa hetta, men helst var talan um eitt slag av umhugsni og umsorgan, sum altíð vóru fargað av stillfórum humori. Thomas Michael var ein teirra, sum longu tíðliga sá virðið í at fara væl um umhvørvi og ikki brúka náttúruna sum ruskpláss. Um hetta skrivaði hann søguna “Vikin”, har evnið er Vágseiði, og sum stendur prentað í úrvalinum Slóðir (eftir Svannu Hanusardóttur og Kirsten Brix), sum kom í 1992.

Hugaheimurin hjá mínum vini hevði við sær, at hesar lóturnar uppi millum fjalla í Føroyum vóru ríkar sum fáar í mínum lívi:

So rótleyt er sinni títt, altíð á ferð, tað tykist, sum gloymir tú virðini her.

Hví droymir tú heldur um fjarskotin lond enn siggja tað vakra, sum er í nánd?

Thomas Michael var sonur William M. Smith (1910-78) úr Vági. William var málarameistari, men var eisini politiskt virkin og sat árin 1945-50 á tingi fyri javnaðarflokkin. Mamma Thomas Michael var Maria Smith úr Trongisvági. Th. Michael og Atli P. Dam, fyrrverandi løgmaður,

vóru sostatt systkinabørn. Barnaflokkurin var stórir, og av einum drongi sum Thomas Michael, føddum í 30-árunum, kravdist ivaleyst bæði ágrýtni, vit og dugnaskapur, skuldi hann koma nakra leið í tilveruni. Drongurin hevði, á sín hóvliga hátt, allar hesar eginleikar.

Um eg ikki fari skeivur, var Thomas Michael eins og faðirin kørur í æðramáling. Hann hevði eitt serligt hegni til at litprýða kirkjur. Millum bygningar av hesum slag, hann við sínum serliga kynstri hevur málað, er Havnar kirkja.

Sum tónleikari var Thomas Michael við til at stovna bólkin Ad Libitum, har hann sjálvur leikti

mandolin. Aðrir tónleikarar í hesum bólki vóru Svenn Brimheim, H.C. Clementsen, Heðin Thomsen og Fróði Sandoy. Stundum medvirkaðu við sangi Durita Dam og (seinni) Elin Brimheim Heinesen. Thomas Michael umsetti ella umyrkti sjálvur fleiri tekstir, m.a. tann norska »Nánd« (»De nære ting«) eftir Arne Paasche Aasen og tann gitna sangin um brýnaran eftir Siegfried Pedersen. Serstakliga tann fyrri av hesum sangum er ofta at hoyra á veitslum. »Nánd« er til skjals, framfördur av Ad Libitum og Elin Heinesen, á tí sjarmerandi vøkrum fløguni YNDISLØG, frá 2007, har tann sorgblíði rákin av tí besta í ølklubba-mentanini er varðveittur. Á hesi fløgu eru 15 sangir, og á teimum flestu teirra, m.a. Sangi um frið (tekstur eftir Theodorakis) og Veraldarenda (tekstur eftir Sylvia Dee) hoyra vit Ad Libitum og mandolinleikaran Thomas Michael Smith.

Men Thomas Michael var eisini listamáleri og rithøvundur. Hann skrivaði bókina um ta føroysku málarasøguna og læt í 2012 úr hondum søgusavnið *Ein fyrrverandi føringur*. Tær bestu søgur nar í hesum savni eru eftir mínum tykki »Josias« og »Tortilla Katt«, ein skemtingarsom lýsing av umhvørvinum undir Kletti í Havn, har Heri Smith, bróðir høvundin, búði.

Nú hesi fátæku orð verða fest á blað, rennur mangt minnið fram fyri ein. Vit málaðu eini hús

Heima á Sandi í 70-árunum, tá var Napoleon Smith, farbróðir vin mín, við í ferðini, ein stak dámligur og hugnaligur maður. Hvørt menniskja hevur sín serliga atburð, og meg minnst, vit plagdu at smílka, tá ið Pole helt fyri: »Og ja, so olja vit handa skjöldurin!« At »olja« var hansara yndisorð. Heimkomnir av arbeiði í Vestmanna vitjaðu vit Hjalmar Didriksen, og Hallgerð borðreiddi fyri okkum. Ógloymandi hugnalig var lótan í tí lítla køkinum í húsnum teirra oman fyri kirkjuna. Og so var tað hina ferðina, vit skuldu mála eini stór sethús á eini útoyggj í Føroyum. Vit hildu hugagóðir avstað tíðliga ein fagran summarmorgun í báti, sum Thomas Michael og aðrir áttu, men gakk, tá ið vit komu fram, hevði eiganin júst spulað húsini væl og virðiliga. Hann visti, at vit skuldu koma og meinti tað væl, men vit máttu fara heim aftur sum av torvheiðum. Men sólin helt fram at skína, og húsini blivu málað nakrar dagar seinni.

Góði vinur! Henda seinasta heilsan kundi ivaleyst verið orðað bæði betri og drúgvari, men – sum skaldið tók til – »tung man vera sorgin tann, ið ofta hjartað bindur«. Veri tað tó sagt nú at enda, at tey stillfóru byggja land. Við teirri kærastu kvøðu til Hervør, Anniku og Magnus.

Hanus Kamban

Fermd fyri seksti árum síðani

Sunnudagin 7. mai 2017 vóru konfirmentar frá 1957 samlaðir til familjugudstænastu í Hvalbiar kirkju, har Jens Mortan Mortensen,

prestur, prædikaði.

Tað var Poul Jacobsen, prestur, sum konfirmeraði tey í Hvalbiar kirkju 14. apríl 1957.

Eftir gudstænastuna sunnudagin vórðu konfirmentarnir til døgurða í Missiónshúsinum, har myndin eisini er tikin.

Standandi fv.: Geir Jónsson, Levi Niclasen, Niels Pauli Thomsen, Johan í Giljum (f. Olsen), Elmar Skaalum og Gert Næs Joensen. Sitandi fv.: Margit Lisberg (f. Midjord), Oddvør Mikkelsen (f. Holm), Sælbjörg Niclasen (f. Holm) og Knút Guðjónsson. Tríggir aðrir konfirmentar vóru eisini, og tey eru úr Sandvík. Varning og Marjun høvdu forfall sunnudagin, og Elberg er farin foldum frá.

Fimm ættarlið

Andrea Thomsen (mamma) 15 ár, Sonja Tungá (omma) 38 ár, Óluf Tungá (langomma) 59 ár, og Tóra Henriksen (olduomma) 79 ár. Lítli beiggin føddur 8.4.17